

Mgr. Bc. Tomáš Vícha

Svážná 4, 634 00 Brno

Vyjádření s hodnocením všech tří studií a výsledné doporučení pořadí, které zaznělo při jednání hodnotící kolise dne 29. 11. 2023.

Jednotlivé architektonické ateliéry uvádím v pořadí na základě mého hodnocení sděleného při jednání hodnotící komise. Jde o stručné resumé podstatných komentářů, které mohou být pro zadavatele soutěže přínosné pro další postup ve věci. Pro stručnost a přehlednost uvádím v bodech jako klady a mínusy předložených návrhů.

Rád bych zde také uvedl, že velmi pozitivně vnímám přístup představitelů městyse Jedovnice, kteří neváhají věnovat čas a energii pro zachování paměti místa a efektivní využití opuštěného areálu, který může Jedovnicím po čase přinést významnější benefity ve srovnání s ostatními běžnými alternativami, které zpravidla přenášejí výhody na jednotlivce, a většina obyvatel pociťuje spíše negativní důsledky.

Fenomén hledání nového využití jakkoliv hodnotných budov a areálů, které ztratily svoji původní funkci, se ve vyspělých zemích významněji projevuje přibližně od poloviny 20. století a postupně se zavedl jako preferovaný přístup, což dokládá celá řada skvělých konverzí, kterými se chlubí města a místa po celém světě. Za dobrou konverzi je obecně považována také ta, která s minimem vstupů nabídne vítané nové využití. V současné době tento fenomén opět akceleruje nejen v souvislosti s ekonomickou krizí, ale především s problematikou ochrany životního prostředí, dlouhodobé udržitelnosti a vlivu na uhlíkovou bilanci, jež je podstatná v souvislosti s oteplováním naší planety. Jednoduše je výhodnější využívat a upravovat stávající budovy, než bořit, likvidovat odpad, těžit nové suroviny, vyrábět a převážet nové materiály a stavět nové domy. A když při takovém bourání společnost přichází i o část své identity, integrity a autenticity, je vhodné se zamyslet a přinést změnu. V Jedovnicích se podařilo vykročit správným směrem! Díky.

1. ATELIÉR TIŠNOVKA

+

- Zachovává maximum hmotné podstaty stávajícího areálu dvora.
- Problematiku chápe komplexně, nezapomíná na úpravu okolí, zeleň, parkování.
- Při řešení zadání volí přiměřené, realizovatelné prostředky a postupy.
- Navrhuje neotřelou náplň, která může být přínosem pro zatraktivnění městyse.

—

- U některých navržených využití prostor lze uvažovat o ekonomice provozu, resp. o tom, za by nebylo lépe prostory naplnit jinak (posílit funkci bydlení, občanská vybavenost).
- Chybí větší propojení uzavřeného dvora s okolím.

2. AXXIOFFICE

+

- Přichází s myšlenou etapizace konverze areálu tak, aby jej bylo možné co nejdříve užívat i bez zásadních finančních vkladů. Jde o inovativní proces užívaný u konverzí ve vyspělých zemích. Vyčištěný a drobně upravený areál ožije při zapojení občanské společnosti. Následně mohou občané participovat na pokračování konverze, což přináší vítaný efekt.
- Zachovává podstatnou část dvora s jeho charakteristickou dispozicí.
- Navrhuje propojení uzavřené dispozice dvora s okolní urbánní strukturou, což se s ohledem na navržené nové využití jeví jako účelné.
- Přináší pozoruhodný prvek – aluze komínu lihovaru, jako atraktivní vyhlídku na úchvatné panorama městečka zasazeného v krajině.

—

- Přichází v další etapě s návrhem demolice historické obytné budovy areálu, kterou nahrazuje nekontextuální novostavbou bytovky, jež nepřináší novou významnou hodnotu ve smyslu nové architektonické vrstvy obohacující cenný historický areál – památku místního významu.
- Zaměřuje pozornost na budovu sýpky, se kterou v konceptu dále pracuje. Tato budova však není v majetku městyse a není ani předmětem zadání.

3. ARCHITEKTI HRŮŠA & SPOL.

+

- Na studii je zajímavá analytická část, svědčící také o tom, že autoři uvažovali v širším kontextu.

—

- Opouští historické schéma uzavřeného dvora.
- Navrhuje demolici podstatné části areálu.
- Přenáší společenské aktivity mimo areál. To vyžaduje nákladné přeložení trasy stávající komunikace a nejeví se funkčně jako vhodné (např. při pořádání akcí se vstupným je vhodnější nádvoří)
- Užitelná bytovky nevyhoví z hlediska oslunění.